

Muistelu

Ullamaija Kivikuru

Ullamaija Kivikuru
Tiedotustutkimuksen päätoimittaja 1994–1995

Kovasti yritettiin

Hellyydellä sitä tässä muistelee päätoimittajakautta reilun parin vuosikymmenen takaa. Päällimmäiseksi ovat muistiin jääneet Tiedotustutkimuksen toimituksesta pitkät, innostuneet jos kyllä välillä jankkaavatkin keskustelut toimituskokouksissa – joskus meni kii-vaaksi väittelyksi. Kerran jos toisenkin jouduin anomaan jatkoaikaa lastenhoitoavulta, kun en päässytkään kotiin suunnitellussa aikaraamissa. Useimmiten keskustelut olivat kyllä innostavia. Lähdin päätoimittajaksi vähän epäröiden, sillä olin ollut aikaisemmin toimituksen jäsenenä, ja niinä vuosina oli välillä aikamoista selkäänpuukotuksen makua toiminnassa. Nyt ei ollut. Oltiin eri mieltä, mutta hirmuinen oikeassa olemisen meininki oli poissa.

Lehden tilaajamäärät olivat pieniä, eivätkä markkinointitoimet juuri onnistuneet. Tavoitteena oli saada yhtäältä opiskelijoita ja toisaalta media-alan käytännön väkeä lukijoiksi, mutta aika lailla yliopistoväen varassa elettiin. Budjetit olivat aina alakanttiin,

loppuvuodesta elettiin todellista niukkuuden aikaa ja postituslaskuja siirreltiin seuraavan vuoden puolelle. Hyvä puoli oli se, että toimitussihteeri Risto Kuneliuksella oli toimivat välit TOY:n puheenjohtajan kanssa, joten maksuja voitiin vähän sumplia. Puheenjohtaja oli Risto Kunelius.

Juttujen saannissa ei ollut ongelmaa, halukkaita kirjoittajia riitti, mutta aikataulut aiheuttivat ongelmia; deadline-ajattelua ei oikein saatu myydyksi kirjoittajille. Kirja-arvosteluista oli melkein runsaudenpulaa. Siihen aikaan julkaistiin hurjasti! Tavoitteena oli arvioida – keskustellen – kaikki merkittävät suomeksi ilmestyneet alan teokset.

Pyrkimyksenä oli tehdä lehti mahdollisimman eläväksi ja lukijaystävällisemmäksi kuin takavuosina. Erityisesti pantiin painoa artikkelien lisäksi haastatteluihin. Omalla päätoimittajakaudellani ainakin Georg Gerbner, James Carey, Teun van Dijk, Mimi White, Joke Hermes, Jay Rosen ja Paula Saukko muistini mukaan haastateltiin. Paula Saukko oli haastateltavista ainoa suomalainen, hänkin jo vuosia maailmalla toiminut. Paula kertoi tohtoriopinnoista USA:ssa, ja samaan nippuun pantiin mainintoja muistakin ulkomailla opiskelevista jatko-opiskelijoista. Kansainvälisyys oli vahvasti esillä eri muodoissaan.

Toisaalta tehtiin myös teemanumeroita tai ehkä pikemminkin puolinaisia teemanumeroita. Mukaan mahtui teeman lisäksi aina jonkin verran muutakin. Aika lailla töitä teetti vuonna 1994 teemanumero oppihistoriasta. Tavoitteena oli julkistaa – siis etsiä, kääntää ja toimittaa – artikkeleita, jotka olivat ymmärryksen mukaan oppihistoriaa, eivät niinkään arvioita tai kuvauksia siitä. Teema kiinnosti toimituksen väkeä ja kirjoittajapiiriä, koville se otti ja teemanumeroa jouduttiin siirtämään ainakin kerran.

Periaatteena oli, että ainakin yksi 'elämyksellinen' juttu – haastattelu, kertomus, katsaus – per numero piti olla. Kirja-arvioissakin oli tavoitteena keskusteleavuus. Peilillä peilaten -pakinapalstalla yritettiin ilkeillä viestintää liippaaville yhteiskunnallisille ilmiöille, tällaiset pikkunäppäret viistoilupalstathan olivat silloin muotia melkein lehdessä kuin lehdessä.

Tavoitteena oli kattaa alan eri suuntauksia ja pitää laaja maantieteellinen jakauma, mutta koko lailla selvästi sekä toimitus että kirjoittajat sijoittuivat akselille Tampere–Helsinki. Tampere dominoi edelleen. Siltaa koetettiin tietoisesti rakentaa mediatutkimuksen ja organisaatioviestinnän välille, mutta kovin hyvin ei tässä onnistuttu.

Tuolloin häärättiin yhä utterasti tekstin ympärillä, vaikka koetettiin olla monipuolisia, avarakatseisia ja kansainvälisiä; Faircloughia luettiin ja Faircloughista keskusteltiin hartaudella. Teemanumeroissa pyrittiin kattamaan niin sisällöt kuin yleisötkin, mutta totuuden nimessä etupäässä teksteistä käsin. *Audience/reception* -problematiikka käsiteltiin niin tässä lehdessä kuin muillakin areenoilla utterasti. Viestintäpolitiikastakin vähän keskusteltiin, mutta määrällinen tutkimus oli keskustelun laitamassa. Muistan, että jossakin pääkirjoituksessa tietien tahtoen rohkeasti todistelin, että määrällinen tutkimus on JOSKUS paikallaan. Berger & Luckmann oli kova sana, ja *public journalism* teki tuloaan kuten myös kehysanalyysi.

Ehkä olisi katetta väittää, että tuolloin pyrittiin kyselemään ja kyseenalaistamaan, mutta ei enää ammuttu niin kovilla kuin jokunen vuosi aikaisemmin.